

ORGAN NARODNOG FRONTA ZA OKRUG BANA LUKU

GODINA IV.

БАЊА ЛУКА, 15 Јуна 1946 год.

ТИТО

Број 24 (50)

О непосредном порезу

У нашем основном закону Уставу у чл. 42 прописано је: «Пореска обавеза грађана је, општа, и сразједна њиховој привредној снази». На овим поштомата и темељи се нови Закон о непосредном порезима, који је ступио на снагу 1. Јануара 1946 год. Свако треба додирне заједничку средину својој економској могућности. Да би се то створило и спровело у живот Закон је прописано да порез и жалату пореза врше изабрани органи народне власти, који ће као изабрани познаваоци местних прилика бити у стању да правилно и правило изврше овај задатак.

Пореско законодавство бивше Југославије, тај стари порески систем прекидавао је највише дио пореских терета на сиромашније друштвене слојеве а читице је богатије слојеве. Мања приходи су зато сиромашније класе оптерећивали више. Тим старим пореским системом нарочито су били оптерећени порески обавезници са једном врстом прихода (земљораднички, руднички, индустријски и слично). Порез се плаћао према по себи зто је од обавезника са више врста прихода, није је укључи због прихода тако далеко већи.

Порески терет био је неправилно распоређивао, јер су економско сиромашније плаћали више пореза него баци. Ова неправилност плаћања пореза омогућавала је сиромашнија пореским системом јер су порески обавезници са више врста прихода избегавали до прогресивни стопама додирног пореза. Прогресивни додирни порези разрешавали се је за сваки порески обавезник посебно, а као основница за разреду пореза стварао је, да је сума прихода мања од однег пореског обавезника. На тај начин изграђавала се прогресивност пореског терета, а што се је постигавало плашењем имовине у разне врсте извора прихода.

По новом закону то је омогућавало, јер сви приходи једног пореског обавезника, без обзира на извор извора прихода, сабирају се у једно и тако сиромашнија пореску основницу. Дакле укључив дохлад порезу се је одговорнојој стопи и тим је дохлад већи тим је и порез већи.

Уз овај непосредни порез убаваче не су из године у годину све нове и нове врсте дајница као разни приноси, који су у земљи коријена доживе знатно повећавали вредност непосредног пореза. С обзиром на то што је било је разних облика непосредног пореза и преко 10 врста разних прихода већина порески обавезника није знала које дајнице плаћа и колико износи њихово оптерећење. Порески систем био је толико компликован да ни пореска администрација, ако се била у стању да прати кретање догађаја и потраживања.

Разред и плаћања пореза били су поверени пореској администрацији. Народ није имао никаквог учешћа ни у разреду ни у плаћању пореза, а порез је разрешаван без веће са народом и стварношћу.

Нови Закон о непосредном порезима је кратак и јасан. Уместо 6 разних облика непосредног пореза он уводи у свему два пореска облика и то порез на дохлад као једини основни облик редовног пореза и порез на наследи и поклоњење. Суштина пореза на дохлад је у томе, да се пореска основница утврђује према зби свих чистих прихода пореског обавезника, на се на ту основу примјењује прогресивне стопе, тако да она који има више прихода плаћа више и пореза. Ставни чисти дохлад пореског обавезника узима се за порезу основницу. Према томе порез се разрешује у оној износи у којој га обавезник може платити. Јер пореска основница претставља стварну порезу сват обавезника. Ко нема дохлада неће ни плаћати пореза. На тај начин неће се више наплаћивати минимални порез који је наплаћиван по старом закону.

По старом закону пореска основница за највећи број обавезника (земљорадника) била је далеко од стварног дохлада. Основни порези код земљорадника сачињавали су катастарски чисти приход земљишта. Овај приход који је израчунат на бази плаћања — сав земљорадничких прихода на 1928 година остајао је непромијењен, биле поворне или поповећале цијене земљорадничких прихода, била рђавија или добра година. Сличан је случај био и код обавезника култиватора јер су трошкови одлаживања, угривања и заштита итд. били утврђени једном за свагда тако да је је постојала сталаност између стварног прихода (дохлада) и пореске основнице.

По новом Закону пореска основница претставља само стварни дохлад обавезника. Ово начело није врло често срећно приноси земљопитача по обичају проценити износ у цијелости примјерено на технички разлога код обавезника који порез плаћају без приврже је, земљорадника. Али и ако је код њих и даље задржан катастарски чисти приход као основница за спорезивање, законом је предвиђено да се основница има утврдити и одије у велики стварни дохлад и тај случај ако је стварни приход да 20% мањи или већи од катастарског чистог прихода. Пошто је катастарски чисти приход повнада редовних трошкова произвођача, то значи да на утврђивање пореске основнице више одговарало од катастарског чистог прихода и тај околност да ли је стварно постигавати чисти приход од неоптерећене мањи односно већи, који је изражен катастарским чистим приходом. Као околности које учествују у утврђивање пореске основнице испод катастарског чистог прихода долазе у обзир: на пр. невољна, сушта и т. д., а као околности које учествују у утврђивање пореске основнице изнад катастарског чистог прихода су на пр. даровито родна година, спроведла мелорација, позитивна већих цијена великед близине тржишта и т. д. Утврђивање ових пореских основница мањих

Повратак маршала Тита из СССР
Совјетско-југословенски коминике о боравку у Москви делегације југословенске владе на челу с Претсједиником Министарског савјета Федеративне Народне Републике Југославије маршалом Јосипом Брозом-Титом

Осмог јуна завршени су преговори између Владе СССР и делегације Владе Федеративне Народне Републике Југославије.

У преговорима који су вођени између Претсјединика Министарског савјета СССР Ј. В. Стаљина, Министра иностраних послова В. М. Молотова и Министра спољне трговине А. И. Микojана, с једне стране, и делегације Југословенске владе на челу с Претсједиником Министарског савјета Федеративне Народне Републике Југославије маршалом Јосипом Брозом-Титом, с друге стране, размотрени су, у складу са совјетско-југословенским Уговором о пријатељству, узаймној помоћи и посрпиративној сарадњи од 11 априла 1945 године, питања која интересују обе стране и постигнута је пуна сагласност по свим питањима која се тичу економске сарадње, трговине материјалног снабдјевања Југословенске армије и тјесне културне и политичке сарадње.

Влада СССР пристаје да се снабдјева Југословенску армију наоружањем, муницијом итд. под условима дугорочног кредита, као и да угради путну помоћ Југославији при обнови њене сопствене војне индустрије.

Трговачки преговори, који су вођене од Владе СССР, завршени су успјешним закључењем Споразума о узайамним материјалним робама. Совјетска влада је најпреусретањем изнала у сусрет потребам Југословенске привреде, како у погледу сировина тако и у погледу техничких и других материјала.

Донесене су одлуке које се тичу тјесне економске сарадње између објави пријатељских земаља.

Преговори су текли у атмосфери срдачности и пуног узайамног разумјевана. (Титов)

или већих од катастарског чистог прихода врши преска пореска комисија, а на темељу предлога мјесног народног одбора. Циљ је од 30% до пуног порезака и не чело да се порез плаћа према стварноме приходу, а порез пореза односно утврђивање пореске основнице врше изабрани органи народне власти т. ј. народни одбори.

Нови Закон о непосредном порезима не претставља никакав порез оптерећења за пореске обавезнике како би то желели да прихвати јоједниш, којима не иде у рачун врло великог наплет новог пореског система. Тим поштомата, који овакве вјести мономерије шире, — јавно су, они које је стари порески систем штитио, јер су плаћају порез сразједно негоу њане него широки слојеви нашег народа који су се повољно слабије ставили порезу. Да пореско оптерећење није теже, видљ се на савједских примјера. Чисти предрагни катастарски приход једног земљорадника са 100 дунама земље мјешовите културе и средње величета износио је Дин. 3.000.— На овај приход, по старом закону разредило се 12% основни порез Дин. 360.—, 3% додирни порез Дин. 90.—, 13% специјални додирног са фонд народне одржаве (од Дин. 450) Дин. 81.—, разни —самоуправни приноси: општински, бановнички, школски, здравствени, коморски, вјерско итд. који би збир износио укупно најмање 102% од основног пореза т. ј. Дин. 360.— Према томе укупно изодужке износило би Дин. 891.— По новом закону платио би исти порезни обавезник 13% дохладарне Дин. 390.— и мјесног пореза уместо свих досадашњих самоуправних прихода Дин. 390.— што укупно износи Дин.

790.— Ако узмемо у обзир пореске слабљине које прописује нови закон по којима се умањује пореска основница за свако мјесноне дјелове да 30% и ако претпоставимо да свици земљорадника имају просјечно троје малотељне дјете (до 18 година), онда произилази да би одијелни порези заједно са мјесним порезом свата Дин. 663.—

Будући је предлажени катастарски чисти приход промањаван да баци цијелу пољопривредну производу из 1928 године, које се бави народног ниже од цијене у 1945 год. ипачуно је оправдано да се приход од пољопривреде утврди просјечно у додирног износ по предрагну чистог катастарског прихода како је о том дјеловио ријешене нашег земљопитача пољопривредног финансирања. У овом случају укупан приход пореза — односно би два пута више т. ј. Дин. 1325.— што значи номинално више за око 50% од предрагну пореског оптерећења. Овај је примјер узават ако би сви самоуправни предрагни приноси износили само 100% од основног пореза. Мјесноне позлата је, да је у поштомата изодужке наше државе — само општинског прихода износио 200% и више, на премо томе у овим случајевима не би посторојали ово номинално повећане пореског оптерећења.

Уз обзир на ово номинално повећане пореско оптерећење ције теже него је лажије, јер — узимајући у обзир неоптерећен и садашње цијене пољопривредних производа — земљорадник би могао додирати повратни порез од Дин. 891.—, продати најмање 450 кг. пшенице или на пр. 35 кокошину или око 1800 јаја и т. д. Дакле тај исти земљор

О непосредном порезу

(Наставак са 1. стране)

радикални моћи ће да плати порез који би му највише 10 лит. 1325» са много ваљом количном производом, да на шт. садо за 300 кг шпелнице иди за 17 кокошину или за 450 јаја. Дакле јасно је да не постоји ни какво теже одсуство за пореске обавезнике, него су порески терети много лакши.

Битност новог закона је и у томе, што пореске основице шарују у народни одбор који ће, након ваљани додаци прилике и економског стање сваког грађанина бити у стању да понавља врше како разрез тако и наплату пореза.

Узвештавање пореских основица повремено је представљивао народни одбор, а пореске основице при среском одласку обавезаних народном одбору, које утврђују пореске основице. Пошто ова извршни одбор овог народног одбора ниш коме комисија од три члана. Претседник комисије је члан списак односно обавезник народног одбора који упуцава финансијско одделение народног одбора. Од списак чланова комисије најмање два члана морају бити са територије мјесног народног одбора на чијој је територији домицил пореског обавезника. Пошто има свега 5 чланова комисије то се мора именовати двојици одборника, а како би другачије поразуми пореза била у комисији двојица из места пребивања пореског обавезника којему се разрезје пореза. На овај начин постизаје се праведно одређивање, јер ови чланови односно одборници своје познати добојом својих станања своје ситуације, да у додаци прилике. Да би се обезбедило право пореских обавезника закон прописује да један члан комисије мора бити из пореске територије пореског обавезника те на так начин у порески комисија учествовају најбољи представници.

Од наплата пореза такође је повремено представљива народ. Наплата је повремено среском народном одбору који је извршије преко мјесних народних одбора. Члановима мјесних народних одбора најбоље је позната платња способност сваког пореског обавезника, а исто тако и вријеме када је порески обавезник у могућности да да плати порез. Привидна наплата (екзекуција) пријемљиваје се само у оном случајевима када се види да обавезник неће и не показује никакве воље да удовољи својој пореској дужности.

Важан извор изливач • буџетских прихода представљају непосредни порези. Зато сви грађани напсе земље требају и морају да у обавку уплате пореза, а сразмерно својој економској снази, добрицују овај извор који доноси држави додатне приходе. Да би се овај извор прихода се врана народу у тој обавку т. ј. за задовољење оних општих потреба нашег народа које су предвиђене у државном буџету у том најважнијем државном финансијском плану.

Потпуно и благотворно прибрање пореза од свих оних који порез могу да плати, један је од вродних задатака који се постаја према пред органе наше народне власти и органи власти државне управе. Да би се овај задатак у циљској и извршије потребно је да се путем конференција широки слојеве нашег народа што прије упознају са сврхом и потребом наплате пореза као и са главним принципима нашег новог Закона о непосредним порезима.

Пленум Мјесног синдикалног вијећа

У триједу 5. има одржан је Пленум МСВ у сали Радничког дома, на коме су осли присутни функционери 56 синдикалних подручја. Као главна тачка дневног реда биле су: Културно-просветни рад у нашим синдикалима.

У спом реферату свог Раство Миловановић изјавио је врод изјаве сврху да за будући рад на културно-просветном сектору. Свајачко је на поменуто да се културно-просветни рад мора успоставити паралелно са иницијалним привредним стварањем и иницијалне земље. Према дивизијом културног повоја, најважније је оријентисати тако изјаве проблеме који стоје пред нама. Сва културни рад мора да се прозивавај након великог Маркса, Ленина и Стаљина. Организацијом културног рада морамо појетати се формом која је најбоље за нас, а не само по формалној. Једна од наших идеја је лансишкола. Врло је потребно површије схватити значај прилике и издоложити се одности према њој. Наплаћувај Милошевић говора о плану културно-просветног рада, и подјачани вриједност предлажући иницијалног функционера постојани на издаци и земља. О видним новинама је иницијално додацили изјавије, подјачујући даму у се оне свим професионалке како из садржаја, тако и са техничке стране, дајим је дао сугестије како оне треба да измјенују. У даљем изјављују своје идеје о вриједности иницијалног Мјесничког вијећа, и укажује на вриједност и напсе РКШ и Мјесничког Вијећа. Саврешњи истиче да се она не смије организирати само на ногомет, него треба да се одређујују све физкултурне дисциплине.

Послије реферата размишља се дискусии у којој су узели учешћа друк: Нинић, Брлек, Анђић, Алајић, Карабеговић, Сараћ, Павловић, Јаковљевић и Газић. Другици у дискусији су се осврнули на досадашње искуство у културно-просветном раду, изјавију су проблеме иницијалног рада, и позвајући додацилије предлажући. Ови дискусии додацилије изјавију, а друг Карабеговић је иницијално истакло тактику у раду и изјавио на досадашње ружке објавије неких синдикалних руководијача који се не слажу у објавије него у изјавије, и одлучио таклику сислужу.

Омладина мјесног подручја Пријечани узима ноће обавезе

Узмишља ноће обавезе послоније Ш. конгреса Народне омладине Југославије, омладина Мјесног подручја Пријечани хоће да одговори изјавију које је поставио Ш. конгресу и друг. Бито пред омладину циљске неће земље.

Списијет великих задатака, који данашњица пред омладином у иницијалне доминије и боље будућности, омладина Пријечана обавезује се да ће поред свакодневних пољопривредних радова дата 100 добровољних радних дана на чашину државног предузећа Јединствена, која би истом омогућили што ефикасније да се како би се омладина са села што боље повозала са радничком омладином. Ову обавезу омладина села Пријечана извршије до Ш. конгреса Народне омладине Босне и Херцеговине.

Та би се врод село Пријечано могло што лакше саобраћати, омладина тога села обавезује се поправити и довести у исправно стање све путеве који њихово Мјесно подручје.

Да би изјави радијим и правдијим морају учити, зато се обавезују да

Поводом десетогодишњице смрти МАКСИМА ГОРКОГ

У току овога мјесца поводом десетогодишњице смрти Максима Горког одржаће се свечане академије у свим школама. У свим мјестима и велим мјестима одржаће се јавне академије са предавањима о Максиму Горког, читањем на Дје да Максима Горког и музичким гачама. У фабрикама и предузећима

којици су се осврнули на досадашње искуство у културно-просветном раду, изјавију су проблеме иницијалног рада, и позвајући додацилије предлажући. Ови дискусии додацилије изјавију, а друг Карабеговић је иницијално истакло тактику у раду и изјавио на досадашње ружке објавије неких синдикалних руководијача који се не слажу у објавије него у изјавије, и одлучио таклику сислужу.

На крају дискусије узео је ријеч друг Дедо Газић, који је иницијално изјавије изјавије о изјавије, рекао је друг Газић, а не спринуто се то да их вриједно кажују су оне из текста. Није безначајно предлажући о томе, колико имамо неинтересних по предавањима. Одлаје се основа треба почети. Видим појетати бити јавије, јер оне треба појетати јавије. Треба код радника изјавије свиско и вроду за добре дисциплине, за културне приредбе и манифестације. Наши досадашњи рад је показвао да смо често гријешили, и многи радници су то објетили, зато што нисмо знали значајни ствари појетати.

По другој тачки дневног реда одређујују се о вриједности приредбе и организирати свега за вриједност свих појетати.

На крају су другичи изјавију пороблеме у својим предузећима да која се заинтересова у иницијално одбор МСВ-а и Округом Институту пада

Таша Буџо

Успјеси „Омладинске недеље“ у Банја Луци

Омладина града Банја Луке дала је у току провјереног такмичења преко 11.000 радних дана, којима је познатија лијепа резултате, али она се у такмичењу није зауставила. Током „Омладинске недеље“ узете су у мнгоцима организацијама нове обавезе до конца 1940. године да би наставиле извршити радом и знања морају довршити изградњи и обнови многе доминије.

Послије Ш. конгреса Народне омладине Југославије прва велика манифестација радни и културног живота омладинских организација била је „Омладинска недеље“. У спровођењу „Омладинске недеље“ у нашем граду најистурно се планом. Одржани 68 конференција пријело је могућност свалом учесници да знају о напорима наше омладине у току борбе и изградњи као о о задацима које данас пред нама стоје. На овим конференцијама обавезују се на многа предузећа да се дају једну етапу раднију и корист „Омладинске недеље“ као што су урадили другови радници предузећа ДАСП-а, један дио учесници дојачи својим вриједности и манифестације. Наши досадашњи рад је показвао да смо често гријешили, и многи радници су то објетили, зато што нисмо знали значајни ствари појетати.

У току недеље организирати су радни акције у којима су биле учествовали синдикални и фронтоске организације. Таква је једна акција била изградња оградне на фискултурном стадиону. На радницама је учествовало укупно 2520 омладински и омладинска, што је 5340 радних дана и тиме уштедано у току државе 50.400 динара. Извједено је и пројано 400 кубних метара шљунка и превезено на шљунку од 80 метара на сам стадион.

Омладина Државне трговачке академије узасида је на Старчевић 460 стабала шљунка, борба.

У току „Омладинске недеље“ манифестовале су и културни живот омладине нашег града. Приредено је 5 приредби, а културно-просветна друштва, дајући своје приредбе прилозили су свој приход за Фонд „Омладинске недеље“. Осим тога приход за двије нове гометне утакмице такође је изјавио и исти Фонд. Одржана су два средњошколска турнира (један ногометни, а други ping-pong). На турниру су побједили ногометни играчи Еднејне тејничке школе, те им је од стране Мјесног одбора Народне омладине предлажена учешћа зависта.

Наша „Омладинска недеља“ имала је за задатак да постигне и финансијски ефекат ради сређивања финансијских прилика наше организације, што се добрим дијелом и постигло. Нарочито велике прилоге послају су другови радници који су у поред својих тежких материјалних прилика давали максимум од својих могућности, свалучили потребу пројетати омладинске организације и знајући да се својим прилогом помоћу сређивања финансијских прилика организације Народне омладине.

Скупљени прилог од преко 160.000 динара доказује да је нао рад као и појетине организације шватило да по мажурј рад омладине, помаже обнови и изградњи наше земље.

Петрић Невенка

Pravilnom raspodjelom stanbenog prostora pomaže se uspješnom rješenoj stanbenog pitanja

Dok je prije rata broj stanovnika grada Banja Luka bio skoro jednakopoli, i postojale mogućnosti za povećanje gradnje stanbenog prostora, ipak je pitanje stanova predstavljalo jedan od najvažnijih problema grada, te stanje raspoloživog stanbenog prostora nije moglo zadovoljiti potrebu. Za vrijeme okupacije, ratom razrušenim stanovima, u što je i osetno prešlo 40% svih stanbenih zgrada, državnih i privatnih. Uslijed nedostatka građevnog materijala, a naročito uslied veoma otežanog života, iza izmjeničnih vremenih struktura od okupatora, nije se moglo odmah lansirati gradnja pristojnih stanova. U početku je bilo u potpunosti nemoguće, zbog toga što su imali, ali se moglo učiniti, da se počne odmah sa građevnom djelatnošću, naročito kod privatnika. Glavna pažnja u toku prošle godine posvećivala se podizanju i opravci kuća u naročito posradnim krajevima, selima i neskim mjestima, koji je na našem okrugu bilo mnogo. Takva stanja u mnogim selima i manjim gradovima našeg okruga i bilo je u većini slučajeva uzrok sve veće priliva stanovništva u grad Banja Luka, kao i nemogućnosti da se rasterećenje zveži li broj stanovnika grada odlaštivanju u ostala mjesta okruga. Nalazne narodne vlasti pristupile su u toku ove godine razmatranju izbjevljica, koji su uslijed ratnih razlika ostali u gradu. U reparticijska mala je za cilj imedio ostalog i da pomogne rješenoj stanbenog pitanja grada. U toku je organizirano novih zgrada za reparticijska, tako da će se na taj način osloboditi dosta veliki dio stanbenog prostora. Joj će i za manji broj ljudi moći da se upotrebi. U sadašnjim mogućnostima to je, i jedini od veoma uspješnih načina za stavljanje na raspolaganje stanbenom osijeku G. N. O. dosta velikog prostora za raspoloženje.

Početkom marta ove godine stanbeno djelatnost počela je punim zmatkom. Kao potekak za tu djelatnost zadana je određena materijalna pomoć, koji se izdale u cilju opravke i osposobljavanja kuća za stanovanje.

Iseljjenjem izbjeglica pomoćice se rješenoj problema stanbenog pitanja grada

Neposredno iza oslobođenja u cilju što bržeg rasterećenja grada u pogledu stanbenog pitanja otpočelo se sa preseljenjem izbjeglica. Prema kartoteci u gradu se nalazilo 12.000 izbjegličkih lica. Međutim, prilikom preseljenja tih lica nalazilo se na razne poteškoće. Prvi do izbjegličkih lica preseljen je do 2. marta 1945. godine.

Po ministarstvu Ministarstva socijalne politike Narodne republike BiH, Banja Luka je komisijski za pitanje izbjeglica, koji je sformirano u djelatnost smještati izbjeglica preko žmje i njihov oskrba. U ovu svrhu Ministarstvo socijalne politike odobrilo je kredit od 412.000 dinara koji je u potpunosti za popravak zgrada u kojima su izbjeglice bile smještene, dok je ostatak novca dodijeljen kao pomoć povratnicima iz Srbije.

U mjesec marta ove godine osnovana je nova komisija za preseljenje izbjeglica i izraden plan koji je odobren od Ministarstva socijalne politike. Po tom planu predviđeno je po novom preseljenju 19. marta ove godine i trajalo do 1. maja. U toku ovog vremena preseljeno je 1.147 izbjegličkih porodica sa 4.863 člana. Od 1. maja o. v. preseljenje se vrši pojedinačno. Komisija je nalazila na velike poteškoće kod smještavanja lica koja treba preseliti, tako i sa strane raznih preduzeća, koja su interveni-

To je bilo veliki zmatka ne samo za dotratak državnih i združnih zgrada, već i inicijativu privatnika, koji su dobili mogućnost da poprave prijavne zgrade za stanovanje. Pošto velike količine građevnog materijala stoji na raspolaganje, kao i dovoljno radnika, samo popravak oštećenih i starijih zgrada već je za poduzimanje novih. Stavljanjem na raspolaganje dugoročno zmatka pružena, je mogućnost široke inicijative građevne djelatnosti što je uslov za uspješno rješenoj stanbenog pitanja.

Ipak je dosada u pogledu rješenoj stanbenog pitanja bilo izvesnih nepravilnosti, nekada neophodnih, kako sa strane samog stanovništva, tako i nacionalnih ustanova po tom pitanju. Dešavalo se, da su pojedini radnici bez konsultacija, tražili prostiranje i veće stanove, da nisu na vrijeme li nikako prihvatljive promjene li napravljene stanova, da je dosta veliki broj stanova, na primjer radničkih naselja gdje bi se mogli smjestiti radnici sa svojim porodicama ostao neiskorišten, i t. d. To je utjecajno dovelo do nedostatka dovoljne evidencije na stanovima, što je mjestimično nepopravljive raspodjele stanbenog prostora i t. d.

Ujedno sa razmatranjem građevne djelatnosti, koja će pružiti mogućnost bržeg rješenoj stanbenog pitanja, izvesna je reorganizacija i u samom radu stanbenog osijeka. Pošto je sam osijek nemogućnosti da vodi stanovima, u toku evidenciju u svrhu stanbenog pitanja, i promjena u vezi njih se u potpunosti izvršila, osjetilo se da se povezuje sa izvornom ciljem organiziranja. Pomoćice se pomoći pri davanju podataka na području svoga zmatka. U tom toku se organizira NP-a pomoćice i sve ostale mesovne organizacije kvarta, što će sigurno mnogo uticati na pravilnu raspodjele stanbenog prostora. Na taj način, kao i što bržom popravkom starih zgrada, manjim gradovima našeg okruga, bit će se veliki broj ljudi za uspješno rješenoj stanbenog pitanja grada.

U cilju što uspješnijeg preseljenja izbjeglica, komisijski se obratila kvartovskim odborima, da joj ukažu veliku pomoć u pronalaganju izbjeglica i oko samog preseljenja. Kvartovski odbori, shvativši tu ovu stvar vrlo obilno, na su u svemu pomagali rad komisije, što je pridonijelo brzom preseljenju izbjeglica. Ipak se nalazi još jedan dobar dio izbjeglica koji se zadržava u gradu, te iz raznih razloga izbjegava preseljenje.

I pored dosadašnjeg uspjeha, na toj strani, ovaj preseljenje još nije potpuno sprovedeno, što znatno utiče i na rješenoj stanbenog pitanja grada. Dužnost je kako svih organizacija tako i država da pomognu, koliko su u mogućnosti, narodnim vlastima u rješivanju ovog pitanja, jer i od tog zavisi potpuno srednja stanbenog i prelaznoga pitanja našeg grada.

Homemoracija povodom smrti MIHAELA IVANOVIĆA KALIPIĆINA

Vijest o smrti Mihaila Ivanovića Kalipićina, rukovodnika Sovjetske države, sabora Lješina i Stavnika, jednog od najboljih članova Bolševičke partije, bolno je oduševila u ljekavim srcima stanovnika našeg grada. U bratskoj ljubavi i dubokom poštovanju prema sovjetskim narodima i ljekavim rukovodnicima, naši narodni su osjetili i zajednički bol radni smrti jednog od najboljih, najdijeljenijih rukovodnika Sovjetske države, velikog radnika i seljaka. U svim trudovima i nesima naše zemlje, narod naše zemlje saznao je povodom smrti Kalipićina mnoge pojediničnosti o njegovom velikom životnom djelu, koje je svijetio kao izvanzemaljski radnik, članovi Bolševičke partije, koji je ostvario mnogo velikih i važnih djela. Na komemorativnom večeru, koje je sekcija Društva za kulturu saradnja sa СССР-om priredila u Banjoj Luci, drug Veliko Borbenih govornika o životu i radu Kalipićina, o velikom položaju radnika u raznim oblastima našeg društva, ali i u samom radu stanbenog osijeka. Pošto je sam osijek nemogućnosti da vodi stanovima, u toku evidenciju u svrhu stanbenog pitanja, i promjena u vezi njih se u potpunosti izvršila, osjetilo se da se povezuje sa izvornom ciljem organiziranja. Pomoćice se pomoći pri davanju podataka na području svoga zmatka. U tom toku se organizira NP-a pomoćice i sve ostale mesovne organizacije kvarta, što će sigurno mnogo uticati na pravilnu raspodjele stanbenog prostora. Na taj način, kao i što bržom popravkom starih zgrada, manjim gradovima našeg okruga, bit će se veliki broj ljudi za uspješno rješenoj stanbenog pitanja grada.

IZLOŽBA SLIKA MILANA VASILJEVIĆA

Početkom juna ove godine banja-lučka kulturna fronta zabilježila je otvaranje izložbe slika Milana Vasiljevića.

Za srpski — ne samo visinski pogled našega čovjeka na umjetničke vrijednosti velika je radost, kada vidi čovjeka samonika koje otvara izložbu slika u okružnom gradu, što je čin, malom, bilo privilegija akademskih slikara.

Izložba nam toliko predstavila našeg sugrađanina kao čovjeka i umjetnika. On kao čovjek ima socijalne nemove kojima daje slikarski izraz. Za sada bi se još uvijek našlo, što je razumljivo, i preamjetničke duse našeg naroda, ali nadati se da će naša sredina učiniti svoje kako bi se to dvoje što skorije i što potpunije slo, Vasiljević živi od slikarskog rada,

višem državnim rukovodstvo kao predsjednik Prezidiuma Vrhovnog sovjetskog SSSR, Kalipićin je imao u svojoj radu što svoje ogromne intelektualne i sposobnosti, ali svoju snagu i volju. Na tom velikom položaju on je svojim znanjem pomogao mladim rukovodnicima, upućivao i savjetovao, odgajao nove kadrove. I za to je Kalipićinovo djelo čista svijetla znamenja u historiji borbe sovjetskog naroda za svoju socijalističku porudku. U historiji ostvarenja toga porudka. Govornici je naglasno izjavili Kalipićinovo djelo u Oktobarskom ratu protiv fašizma, njegovog nesobnjak zalaganja i porudka bolesti koja se pozdravljavala. Svi slavenski narodi, a naročito narodi Jugoslavije, vide u Mihailu Ivanoviću Kalipićinu savršeno primjer, putokaz u zbliženju svih slavenskih naroda u nerazdjeljivu zajedničku mira.

Iza referata izveden je kratki program. Repitacija Zlata Jovanova Jovanovića i Svetlana Jovanovića djelatnosti je suštinski, izjavila je velike misli naše pjesnik, upućuje ljubavima otkazati misli, ne umiru koji su svijetli primjeri za buduća pokolenja. Potom su izvedene dvije muzičke tačke, od kojih je jedna izvleo orkestar vojne glazbe. Puna sila omladine, radnika, građana, starija i starija omladina je naplavilo svu tačku, otvarajući nam put u svijet. Potom je bila vidno ukrašena velikom Kalipićinom slikom, a sovjetska i naša zastava uokvirene privodom u znak žalosti.

Dom staraca u Banjoj Luci

Dom staraca je otvoren u Banjoj Luci 17. decembra 1945. godine, a po temelju postojećeg narednika Ministarstva socijalne politike Narodne republike Bosne i Hercegovine. Tako je data mogućnost sa strane narodnih vlasti, da se socijalno ugroženim starim staricima pomogne, već da im se na periferiji grada, da ima dosta obradivog zemljišta da bi se vodila ekonomija od koje bi se mogao. Dom zadržava i tako kao da je zemljište, i zgrada u imanju Jure Tomića na Petričevcu, gdje je smješten Dom staraca.

Do sada je Ministarstvo socijalne

politike za B. H. dodijelilo milion dinara za izdržavanje ovoga Doma od čega je utrošeno 350.000, u razne nabavke i popravke zgrade Doma.

U Dom je umisano po vlastitoj želji 48 nezbrinutih starica i staraca od kojih je 18. marta '45. tri u reparticijska i kao izbjeglice u svoja prvobitna imanja svoji rođaci i članovi i sve ostalo što im je potrebno za život.

U početku je naiterije bilo promiči zaradu za Dom, jer ona treba da bude na periferiji grada, da ima dosta obradivog zemljišta da bi se vodila ekonomija od koje bi se mogao. Dom zadržava i tako kao da je zemljište, i zgrada u imanju Jure Tomića na Petričevcu, gdje je smješten Dom staraca.

Nastavljajući taktičneje rektivno odjevni radnici uzimaju nove obaveze

Oni se obavezuju da će proširiti radnicima i održaće jedan krojački kurs, a u korist preduzeća daće 200 prekovremenskih sati, a za obnovu zemlje daće 500 radnih časova u ra-

dionici i vanjskim poslovima. Oluh' vasioše što veći broj mladih radnika i osposobiti ih za samostalni rad. To su obaveze pored ostalih na kulturno-prosvjetnom uzdanju radnika ove Područnice, za koje se obavezuju da će ih do kraja ove godine izvršiti.

Ibrahim Kolonić - smrtni zločinac osuđen na kaznu smrtni vještajem

Pred Okružnim narodnim sudom u Banjoj Luci 3, 4 i 5 juna 1946 godine odgovarao je za svoja zločina narodni neprijatelj i ratni zločinac Kolonić Ibrahim. Sam prešao na komeč uzelo teška volja broj svjedoka pričinio je optuženog Kolonića u pravo boja.

Kao policijski agent stare, nerađodugo slavio je u zavrsu komeč kod zloglasnog Aćimovića pomoću koga je hito Stojadinović za zaveze kod nas fascističko uredništvo države. Poslije toga kursa i »praktično« ispitata dolazi u Banju Luku gdje postaje desna ruka Nikole Bogotvorca, tada političkog osječka. Uzrave poljele u Banjoj Luci. Kao bistar, inteligentan i samoinicijativan on se brzo snalazi na novoj dužnosti i postaje glavni prozornitelj i naučitelj napredne radničke i studentske omladine. Za kratko vrijeme postaje najomogućeniji agent stare jugoslavinske policije. Vođio je beskomunističku borbu protiv svega što je bilo naravno i u interesu širokih radnih masa. Njegovu mišnja prema svemu što je bilo napredno i narodno bila je tolika da se nije ustručavao ni nadirakoskih mišnja koje te preduzimao protiv rođulaha i boraca za bolju i pravdniji život ljudi na svjetlu.

Dolaskom N. D. H. Kolonić sve svoje dužnosti i iskustva u poziciji radničke i studentske omladine prenosi na aparat ustaške policije koja se svesrdno stavio u službu. Da bi se rehabilitovao i dokazao svoju privrženost Hitlerovom »novom porretku« u 1941 godini čini dražocijne usluge ustaškoj policiji, suraduje i u manjim razmjerama rođulaha. Iste godine je u mušji hita ne sklanjaju se ni malo da odvodi rođulaha i na strijeliste.

Za njegovu zločina njevoji ga gospodari nagraduju i on postaje šefom agenata u Bislavaru i Osijeku gdje je nastavio svoji protunarodni rad i gdje je mnogu mladiu u crno zavio.

Mnogobrojni svjedoci opisuju djelovanje Ibrahima Kolonića prikazali su ga ne kao običnog izvršnog organa, već kao čovjeka od samostalnih znanja, koji je mnogo značajan narodu svojim vlastitim odlukama. Ono što su za beogradsku policiju bili Vučković i Kosmačić, a za zagrebačku Šoprek — to je bio za Banju Luku Ibrahim Kolonić. O veličini i suštini njegovih djela najbolje govori to da su protiv Kolonića »svjedoci« podje drško i Sibi i Muslić i Hrvati, kao i radnici i intelektualci. To je najbolji dokaz njegovog beskomunističkog stava u borbi protiv naprednih ljudi na koji nacija, vjeri ili društvenom sloju ne predadi.

U toj okolini prestesa publike je tražila za optuženoga Kolonića smrtnu kaznu, jer se je u svojim zločinima ogriješio o čast svoga naroda i o osnovni zakon čovječnosti i morala i tako se postavio u red ratnih zločinaca i narodnih neprijatelja.

Kazna, smrt vještajem je najveća satisfakcija cjelokupnom građanstvu grada Banja Luka. Izjelenje pravde je popravnica politikama »Živio Narodni sud« i »Živla pravdala«

BEOČINSKI PORTLAND CEMENT
U SVIM KOLIČINA MA MOŽETE DOBITI U OVARISTU
NAJLJEPŠE AVALDOVIC
Solunima 5 ili Tiovo drum 4

FISKULTURNI PREGLED

OKRUŽNI FISKULTURNI ODBOR BANJA LUKA

Službene vijesti br. II
Upravni odbor:

1. — Upozoravaju se fiskulturna društva da na Dan Fiskulturnika koji se održava 23 juna 1946 godine, imaju na priredbama osnovnih telesnih vježbi nastupiti sa svim svojim članovima. Fiskulturnici koji toga dana ne nastupe u osnovnim telesnim vježbama neće imati pravo nastupa ni u drugim fiskulturnim granama, i b.č.e. brisanji iz članstva fiskulturnog društva. Društva su dužna predati odnosno poslati članstvom odboru tačan popis onih koji su toga dana nastupili.

O prednjem će se voditi najstrožija kontrola.

Sekretariat:

1. — U nedjelju 16 juna 1946 godine, održaće se u Banjoj Luci nogometna utakmica za prvenstvo B, i H, između R. F. D. »Borac« Banja Luka i R. F. D. »Velež« Mostar. Utakmica počinje u 17.30 sati.

Sudija: Nenadović, Medašino, sudije: Idriz Ladarević i Emin Čevčan.

Delegat O. F. O. Memir Kapor (Imet Hadžimurajević), Delegata FISABiHa određuje Savez

Upozorava se »Borac« da izvrši potrebnu organizaciju utakmice i odredi dovoljan broj redara.

2. — Sve odluke, umutstva i obavještenja O. F. O. objavljivaće se jedino u listu »GLAS«. Upozoravaju se fiskulturna društva da redovno prate list »GLAS«.

3. — Dobis F. D. »Slobode« Bos. Novi od 4 juna 1946 godine, upućen je FISABiH-u na posudak.

Smrt fašizmu — Sloboda narodul!

Sekretar: Imet Hadžimurajević, s. r.

Prisjednik, Momir Kapor, s. r.

Ogroman interes za utakmicu Velež - Borac

U nedjelju, 16. o. m. Velež je gost Banja Luke. Hiljade sportista očekuje ovaj susret sa velikim interesovanjem. »Borac« je, na najboljem putu da o svoji titulu prvaka Republike B, i H, Mj od igrača zahtjevamo samo toliko, da nose na umu da to nije u pitanju presudj klubova, već asvojanje najvažnijih titula, a time i ulazak u »gornji

dome« nogometne državnog prvinstva F. N. R. Jugoslavije.

To traži od svog Borca cijela Kraljina od Kozare do Grmeča, to traži sportska Banja Luka, a posebno navijači će obilato vrlato pomoći svoje drage Borca.

Drugovi Borci — borite se, tako vam je ime — ali fer.

(Grafičari - Brijači 3:2 (2:1))

Nasje sindikalne podružnice živo se interesuju za fiskulturnu, narovo za nogomet. Željezničari sa Predgrada i DASP redovno i marljivo treniraju. Imaju lopte, a, kako čujemo, skoro će doći i do surseta između ove dvije podružnice.

Ali ni ostale podružnice u gradu ne zaostaju za ovim navedenim, te u četvrtak 13. o. m. došlo je čak do surseta između Podružnice grafičara i Podružnice brijača. Složili se drugerski, hoćemo li — hoćemo, oštarpali plakate, posudili rekvizite i utakmica je odigrana kao prva međustrukovna nogometna utakmica.

Svaka čas druvoima brijačima i grafičarima bez lopte, bez trenirka, a grafičarima se, može reći kao najmlađim podružnicu, tako da su bili prisiljeni posuditi i igrača da ih bude na broju 11, pa ipak je došlo do utakmice.

Početak sa pozdravom i uzajamnim predstavljenjima svjedica, duo je nastupilo da se utakmica bii interesantna. Brijači bili u polju, pred golom neodlučni, dok grafičari obratno, vrlo riletko ali opasno ugrozavajuci vrata brijača. Brijači su došli vrlo jeltino od prvog gola no svojom igraju zaslužili su neodlučan rezultat. Najbolji igrači im je golman, M. Ladarević, a Perko Baković u obrani odličan. Kad grafičari pojednako su svi se trudili, ali ipak golman Feri Kovčak istakao se svojim branjenjem i uspio je da čuva pobjedu koju su grafičari odnijeli.

Sudac Idriz Ladarević vrlo dobar.

ILUSTROVANI LIST »ZVIJEZDA« počeo je da objavljuje uzbudljiv roman

»ZAMRACENJE U GRITLIJU« od poznatog engleskog pisca Dž. B. Pristlija

»ZAMRACENJE U GRITLIJU« prikazuje borbu engleske kontrašpiunaze protiv nacističkih agenata u Engleskoj, u čijoj su službi članovi visokog engleskog društva.

»ZAMRACENJE U GRITLIJU« je uzbudljiva istorija hrabrog Kanadanina, inženjera Hejlenda, koji u maloj industrijskoj varoši Gritliju otkriva široko rasprostranjenu mrežu neprijateljske špiunaze.

»ZAMRACENJE U GRITLIJU« je roman bun zapleta i iznenutjenja, sukoba i opasnosti, roman ogorčenim borbe protiv jednog društvenog sloja koji je spreman i na izdaju otadžbine.

»ZAMRACENJE U GRITLIJU« roman koji se čita bez predaaha, uskoro će otpočeti da izlazi u nastavcima kao »specijalni otkudililustrovanog lista »Zvijezda«. U svakom broju »Zvijezda« će donositi posebno štampan nastavak ovog romana na osam strana velike osmine, tako da se kasnije može ukorčititi.

Dana 13. juna poslije podne između 2, 3 sata, izmubljena je crna tašna idući Krešimirinom alejom od Higijenskoj zavođa do Okružnog suda sa 30.000 — dinara i naktom u vrijednosti od 100.000 — dinara.

Moli se pokreni nalazak da nadeno preda iz ovog nagradu na adresu:

Dr. Kristina Orlušić, Higijenski zavod, Banja Luka.

LJEKOVITU I ZDRAVU »RADENSKI« prirodno mineralnu vodu

Protiv želučanog i crijevnog katara, oboljenja miedura, skleroze, jetrene oboljenja i žučnog kamena. Za nervozne, neurastenične i živčano slabe, kod infektivnih bolesti i opijenosti. »RADENSKI«. Preporučljiva prije i poslije porođaja, prije i poslije porođaja. Redovito uzivanje »RADENSKIE« prirodno mineralne vode deluje osvježujuće na organizam i povećava njegovu otpornost.

SVIM CUJENJENIM POTROŠACIMA dobavlja FERENČIĆ I PLAZEK Banja Luka

NEDJELJNI IZVJEŠTAJ PODRUŽNICE JAVNE BERZE RADA O KRETAJNU RADNE SNAGE U BANJOJ LUCI

Nepodmirena miestat: Za miske 4 trg. pomoć. gvozdar- ske stoke;

Nezaposleni: 2 cirkularista, 1 pešar, 8 bravača, 2 stroiobravača, 1 strojar, 1 vodoinstalater, 1 automehaničar, 6 stolara i remenar, 1 kiznar, 18 krojača, 1 obućar, 5 brijača, 16 pekara, 1 ševadžija, 2 miasara, 1 moner, radnik, 6 konobara, 40 grad. radnika, 1 dimničar, 4 tražnja radnika, 1 fotograf, 1 trg. nom. manufacture, 1 trg. pom. piljar, 1 trg. nom. specerara, 70 hodničara, 29 činovnika, 1 rač. činovnik, 17 naučnika.

Ženske: 17 krojačica, 3 frizerke, 2 moner, računice, 48 nadničarki, 7 kuharica, 3 kućne pomoćnice, 2 blazirnice, 1 zubotehničarka, 1 daktilo-mašinka, 24 č novnice.

»BATA«, nepodmirena tvornice gumne i obuće d. il. Borovo, obavještava sve vojne jedinice i državne ustanove, u koliko imaju za poravak auto grama, da iste ni u kom slučaju ne šalju u Borovo, prije nego se sporazumaju sa Upravom predzeča.

Kako imamo više otvorenih popra vilicaonica gume, to je rebno da se u više miestu odgođimo nalaze, ko ih su dimno puste, da bismo znali odrediti u koju vilicaonicu ih treba da uputiti.

Sve gume koje se šalju u Borovo bez prednogod sporazuma bice vracene naslovniku nepopravljene na njegov trošak.

DEKODIŠEB KAPETANOVIC zvanli HADŽINEG

OTVARA PRADNOČIŠTE sa čistim i čistim hruvotima u ulici Zmai od Bosne 9 (u blizini Kuzanferbegove džamije)